TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA

İLİŞKİN

ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Irak Cumhuriyeti Hükümeti;

Özellikle bir Akit Taraf yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, aralarındaki ekonomik iş birliğini artırma arzusu ile;

Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idamesi açısından arzulanır olduğuna ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına dair mutabık kalarak; ve

Anılan hedeflerin, uluslararası kabul görmüş işçi haklarının yanı sıra sağlık, güvenlik ve çevresel genel uygulama önlemleri gibi kanun ve düzenlemeleri ihlal etmeksizin gerçekleştirilebileceğine inanarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak edinilen ve sermaye veya yatırıma ilişkin diğer kaynakların taahhüdü, gelir veya kazanç beklentisi, risk üstlenme, ekonomik kalkınmaya katkı sağlama gibi yatırım özelliklerini[1] taşıyan, iş faaliyetleri ile bağlantılı her türlü mal varlığını ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir:

(a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, kira sözleşmesi, rehin, kefalet gibi diğer mülkiyet hakları ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;

(b) yeniden yatırılan gelirler;

(c) bir yatırımla ilgili para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(d) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;

(e) özellikle patentler, endüstriyel tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet haklarının yanında ticari markalar, ticari itibar ve know-how;

(f) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş ticari imtiyazlar.

2. "Yatırımcı" terimi:

diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan,

(a) kanunlarına göre, bir Akit Tarafın vatandaşlığını haiz gerçek kişileri;

(b) etkin iş faaliyetleri ile birlikte kayıtlı işyerleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki kanunu çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletmeyi ifade eder.

3. "Gelirler" terimi; bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

[1] Bir mal varlığının, yatırım özellikleri taşımadığı durumlarda, alacağı şekle bakılmaksızın bu malvarlığı yatırım olarak tanımlanmaz.

4. "Ülke" terimi;

(a) Türkiye Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Irak Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını, kıta sahanlığını ve Irak'ın uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen haklara sahip olduğu münhasır ekonomik bölgeyi ifade eder.

MADDE 2
Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde kanun ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcısınca mevcut Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış yatırımlara uygulanır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmaz.

MADDE 3
Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, her bir Akit Taraf kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik eder.

2. Her bir Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ile "tam koruma ve güvenliği" içerecek şekilde uluslararası örf ve âdet hukukuna uygun bir muameleye tabi tutulur. Hiçbir Akit Taraf makul olmayan veya ayrımcı önlemlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına engel olmaz.

3. İşbu maddenin 2. fıkrasındaki yükümlülük aşağıdakileri sağlar:

(a) "adil ve hakkaniyete uygun muamele", adil yargılama ilkesine uygun olarak yargılama süreçlerinde adaleti engellememe yükümlülüğünü içerir; ve

(b) "tam koruma ve güvenlik" her bir Akit Tarafın, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımının fiziksel olarak korunmasını ve güvenliğini sağlamak için makul olarak gerekli olabilecek önlemleri alınmasını gerektirir.

4. Daha fazla kesinlik için, "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramları uluslararası örf ve âdet hukukunun yabancılara yönelik asgari muamele standartlarının gerektirdiği [illegible] veya bu standardın ötesinde bir muameleyi gerektirmez ve ilave [illegible] haklar yaratmaz.

5. İşbu Anlaşma'nın bu Madde'den başka bir hükmünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Madde'nin 2. fıkrasının ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafın yatırımlarını herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanandan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kendi yatırımcılarının yatırımları ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen her bir Akit Taraf vatandaşının girişi ve geçici ikameti için yapılan başvuruları değerlendirir.

4. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanımış olduğu bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmaz.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, ulusal muamele ve en çok gözetilen ulus muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine, veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanımış olduğu tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) Daha fazla belirlilik açısından, işbu Maddenin 1. ve 2. fıkralarında belirtilen En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi, 10. Maddede (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Taraf Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) veya diğer uluslararası anlaşmalarda düzenlenen yatırımcı-devlet uyuşmazlık çözümü usulleri ya da mekanizmalarını içermez.

(d) İşbu Anlaşmanın 3. Madde (Yatırımların Tesviki ve Korunması) ve 4. Maddesinin (Yatırımlara Uygulanacak Muamele) hükümleri, herhangi bir Akit Tarafı, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki ayni hakların edinimi bakımından, kendi yatırımcılarının yatırımlarına veya yatırımlarına ilişkin muamelenin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla hükümlü kılmaz.

MADDE 5
Genel İstisnalar

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımcı olmayan herhangi bir yasal önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanmaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) hiçbir Akit Tarafın:

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri kaçakçılığına ilişkin ve askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan ya da dolaylı tedarik sağlama amacıyla yapılan mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji alım ve işlemleri ile ilgili;

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda; veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla adım atmaktan alıkoyacak şekilde

yorumlanmaz.

3. İşbu önlemler, keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması kaydıyla veya diğer bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının örtülü olarak kısıtlanmasına neden olmayacak şekilde alınır, sürdürülür veya uygulanır.

4. İşbu Anlaşmanın uygulanması, Akit Taraflardan herhangi birinin yolsuzluk ve kara para aklamayla mücadeleye ilişkin kanun ve düzenlemelerini uygulamasını engellemez.

MADDE 6
Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 3. Maddesinde (Yatırımların Teşviki ve Korunması) belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılamaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.

2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma önlemlerinin alındığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat miktarı, genel değerleme ilkeleri dikkate alınarak, ev sahibi Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak hesaplanır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve işbu Anlaşmanın 8. Maddesinde (Transferler) belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir.

4. Tazminat serbestçe çevrilebilen bir para cinsi ile ödenir ve ödenmesinde gecikme olması durumunda tazminat, aksi ev sahibi Akit Tarafın kanunlarında belirtilmedikçe, kamulaştırmanın gerçekleştiği tarihten ödeme tarihine kadar uygun bir ticari faiz oranı içerir.

MADDE 7
Kayıplar için Tazminat

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

2. 1. fıkranın hükümleri saklı kalmak üzere, anılan fıkrada belirtilen durumlardan birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde zarar gören bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları;

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarının çatışma halinde olmadığı ya da bunu zorunlu kıldığı hallere tahrip edilmesi durumunda;

hızlı, yeterli ve etkin bir şekilde karşılıklı olarak tazminat ödenir. Hâsıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir ve ev sahibi Akit Tarafın kanun ve

düzenlemeleri uyarınca yapılır.

MADDE 8
Transferler

1. Yatırımcının ev sahibi Akit Tarafa karşı tüm mali yükümlülüklerini yerine getirmesinden sonra; her bir Akit Taraf, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin, kendi kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasını iyi niyetle garanti eder. Bu gibi transferler:

(a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;

(b) gelirler;

(c) bir yatırımın tasfiyesinden veya tamamının veya bir kısmının satışından elde edilen meblağlar;

(d) 6. Madde (Kamulaştırma ve Tazminat) ve 7. Maddeden (Kayıplar için Tazminat) kaynaklanan tazminatlar;

(e) yatırımlarla ilgili kredilerin faiz ve geri ödemeleri;

(f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izinlerini almış olan diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler;

(g) bir yatırım uyuşmazlığından doğan ödemeleri;

içerir.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, ev sahibi Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, yatırımın yapılmış olduğu çevrilebilir para birimi veya herhangi bir çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma tehdidini oluşturduğu istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan ve iyi niyeti esas alarak transferleri kısıtlayabilir.

MADDE 9
Halefiyet

1. Akit Taraflardan biri, yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası sahibiyse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortaya katılmışsa, sigortalayan, yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanınır.

2. Sigortalayan halefiyetten doğan yetkilerini, haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırımcının sahip olduğu yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan

haklar veya talepler yatırımcının özgün hak veya taleplerini aşmaz.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Taraf Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10
Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Taraf Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında, Akit Tarafın işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğü ihlal ettiği iddiasıyla yatırımcının veya yatırımının kayıp veya zarara uğramasına sebep olan uyuşmazlıklara uygulanır.

2. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında bu yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyuşmazlık, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Akit Tarafa detaylı bilgileri içerecek şekilde yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyuşmazlıkları danışmalar ve müzakereler veya arabuluculuk yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.

3. Yatırımcı, Anlaşmanın iddia olunan ihlalinin meydana geldiğini ilk öğrendiği veya öğrenmesi gerektiği tarihten itibaren beş (5) yıllık bir sürenin geçmesinin ardından, işbu Maddenin 4. fıkrası kapsamındaki ulusal mahkemelere veya tahkim merkezlerine başvuruda bulunma hakkını kaybeder. Eğer yatırımcı iddiasını bu süre içinde yapmaz ise, yatırımcının iddia öne sürme hakkından vazgeçtiği kabul edilir.

4. Bu uyuşmazlıkların, 2. fıkrada belirtilen yazılı bildirim tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde dostane bir şekilde çözümlenememesi halinde, uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği üzere:

(a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine;

veya

(b) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID); veya

(c) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Aralık 1976 tarihinde kabul edilen ve 2010 yılında revize edilen, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) Tahkim Usulü Kurallarına göre kurulacak bir ad hoc hakem mahkemesine, veya

(d) uyuşmazlığın taraflarının üzerinde uzlaştıkları diğer tahkim kurumlarına veya tahkim kurallarına

sunulabilir.

5. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 4. fıkrasında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

6. Bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ve tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verilirken; 4 (b) fıkrası kapsamında teşekkül etmiş olan tahkim mahkemesi, Akit Tarafların herhangi biri tarafından, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesi'nin 4. fıkrası doğrultusunda ICSID'e sunulmuş olan bildirimine, işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

7. Tahkim mahkemesi kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerine, uyuşmazlığın tarafı olan ve ülkesinde yatırımın yapıldığı Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dâhil olmak üzere) ve Akit Taraflar arasında uygulanabilir ilgili uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak alır.

8. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde yerine getirir.

MADDE 11
Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşmadan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir şirketi olan bu Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu Akit Tarafın ülkesinde etkin iş faaliyetlerinin olmaması ve Akit Taraf olmayan bir Tarafın yatırımcısının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması veya idare etmesi halinde reddedebilir.

2. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 12
Akit Taraflar Arasında Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm ararlar. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler.

2. Eğer Akit Taraflar aralarındaki uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, üç kişiden oluşan hakem heyetine sunulabilir

3. Talebin alınmasından itibaren [illegible], her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki [illegible] bir ülke vatandaşı olan üçüncü

hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanından atamayı yapmasını talep edebilir.

4. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

5. Eğer, bu Madde'nin 3. ve 4. fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

6. Hakem heyeti Başkanın seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, hakem heyeti genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

7. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılır, bütün duruşmalar tamamlanır ve hakem heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Hakem heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır. Tahkim Mahkemesi kararını, işbu Anlaşma ve Akit Taraflar arasında yürürlükteki uluslararası hukuka uygun olarak alır.

8. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenir.

9. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 10. Maddesi (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları arasında Uyuşmazlıkların Çözümü) uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeyse, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemez.

MADDE 13
Belgelerin İletilmesi

10. Madde (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) ve 12. Madde (Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı
Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
06560 Beştepe-Ankara
Türkiye

adresine iletilir.

10. Madde (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) ve 12. Madde (Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Irak Cumhuriyeti'ne gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Irak Cumhuriyeti
Bağdat
Dışişleri Bakanlığı
Salhiya-Fadel-Al-Jamali Caddesi

adresine iletilir.

MADDE 14
Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi, Tadil Etme ve Yürürlükten Kaldırma

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalır.

3. İşbu Anlaşma Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler işbu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girer.

4. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on (10) yıllık dönemin sonunda Anlaşmayı feshedebilir. İlk on yıllık dönemin ardından Anlaşmanın geçerliliği beş (5) yıllık bir süre için bir kez uzatılır.

5. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya kurulan ve işbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri sona erme tarihinden itibaren bir beş (5) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE, işbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Miladi takvime göre 22 Nisan 2024 tarihinde, Hicri takvime göre ise 13 Şevval 1445'e denk gelen tarihte, Bağdat'ta Türkçe, Arapça ve İngilizce olmak üzere ikişer orijinal nüsha halinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere düzenlenmiştir. Yorumunda herhangi bir farklılık olması durumunda İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Dr. Haider Mohammed MAKKIYAH
Ulusal Yatırım Komisyonu Başkanı